

**STRAATPASTORAAT
DEN BOSCH**

JAARVERSLAG 2018

Maart 2019

INHOUDSOPGAVE

Voorwoord	3
Verslag bestuur	4
Het Straatpastoraat	6
Financieel verslag 2018	8
Bijlage 1: jaarrekening 2018	11
Bijlage 2: begroting 2019 en 2020	12
Bijlage 3: verslag van de straatpastor	13

Voorwoord

Het Straatpastoraat Den Bosch is, zoals geformuleerd in de Statuten: binnen het Bisdom Den Bosch een private kerkelijke instelling "*om uitvoering te geven aan de Evangelische opdracht nabij te zijn aan de medemensen die zich in een situatie van maatschappelijke nood bevinden*". De straatpastor voert het beleid uit, bijgestaan door een team van vrijwilligers.

Een jaar met vele ontwikkelingen ligt achter ons.

Het was een jaar van afscheid nemen en verwelkomen.

Helaas moesten we definitief afscheid nemen van Julia Hoppenbrouwers die de jaren 2012 – 2017 (mede) gezicht gaf aan het straatpastoraat. Zij is niet kunnen herstellen van het ongeluk dat zij in 2017 kreeg. In mei 2018 werd duidelijk dat zij definitief niet meer als pastor zou kunnen terugkeren. Wij hopen dat zij een goede nieuwe invulling van haar leven zal vinden. Gelukkig was Lianne van Oosterhout in november 2017 al in dienst gekomen om Julia te vervangen. In november 2018 kreeg zij een vaste aanstelling. Omdat Lianne nog studeert werkt zij 24 uur. Het is de bedoeling dat zij in 2019 afstudeert en dan 32 uur gaat werken.

Ook onze voorzitter Jan G Vorstman nam eind 2018 afscheid na vele jaren grote inzet en met warm hart voor het straatpastoraat. In Andrew de Vries hebben we tot onze vreugde een nieuw bestuurslid kunnen verwelkomen.

We zijn Embregt Wever en Hans van Bommel zeer dankbaar dat zij de continuïteit van de vieringen in 2018 hebben gewaarborgd samen met Lianne. Embregt neemt opnieuw afscheid nu het straatpastoraat is verhuisd naar stadsklooster San Damiano.

De groep vrijwilligers die ervoor gezorgd hebben dat bezoekers op het spreekuur en bij de vieringen gastvrij zijn onthaald zijn we eveneens zeer erkentelijk voor hun inzet en trouw.

Een tweede grote verandering is de verhuizing op 1 december naar de Franciscanen die stadsklooster San Damiano zijn gaan bewonen. Door een locatie dicht bij het centrum hopen wij dat dak-en thuislozen gemakkelijker de afstand overbruggen naar spreekuur en vieringen.

De straatpastor en waar mogelijk haar vrijwilligers bieden allereerst een luisterend oor, nemen de tijd om naast de medemens die dakloos is of in eigen huis geen thuis ervaart, te gaan zitten en zijn toegerust voor een gesprek en voor geestelijke hulp of advies.

Er was in 2018 een wekelijks spreekuur op donderdag en een liturgieviering op zaterdag. De straatpastor bezocht mensen op diverse plekken in de stad, ook vaak op straat. Volgens afspraak met de gemeente 's-Hertogenbosch is zij minimaal 6 uur per week in of rond het Inloopschip present. In dit jaarverslag geven wij een beeld van het werk.

Met onze Nieuwsbrief en ook via de website werden in dit jaar de vele geïnteresseerden op de hoogte gehouden van dit belangrijke werk. Nog veel meer mensen zouden op de hoogte moeten zijn en U wordt uitgenodigd om anderen te interesseren om kennis te nemen van het jaarverslag en zich te abonneren op de digitale nieuwsbrief.

Bestuur Straatpastoraat Den Bosch

Verslag bestuur 2018

Het bestuur heeft veel aandacht besteed aan een goede begeleiding naar en afwikkeling van het afscheid van Julia Hoppenbrouwers. Het is zowel voor Julia als voor het straatpastoraat verdrietig dat een terugkeer als straatpastor niet meer mogelijk was en we in mei definitief afscheid van haar moesten nemen. In kleine kring heeft het bestuur haar zeer bedankt voor haar inzet en bevoegenheid in de afgelopen jaren en haar sterkte gewenst voor de toekomst.

In Lianne van Oosterhout is een bevoegen straatpastor gevonden als vervangster van Julia. Waar mogelijk heeft het bestuur haar ondersteund in het vinden van de weg in 's-Hertogenbosch. Het bestuur heeft regelmatig haar zorg uitgesproken dat Lianne naast haar werk ook tijd voor studie en ontspanning moet overhouden. Als haar studie in 2019 is afgerond kan zij 32 uur gaan werken waardoor de vraag naar en het aanbod van pastorale zorg hopelijk iets meer in evenwicht komt.

Het bestuur vergaderde zeven maal, en er was een bijeenkomst met de subsidiënten.

Bestuursleden hadden daarnaast in klein verband overleg in het kader van hun portefeuille, zowel onderling als met de straatpastor.

Extern was er overleg met de gemeente 's-Hertogenbosch en met de Franciscanen, en werden bijeenkomsten bijgewoond van het Franciscusfonds.

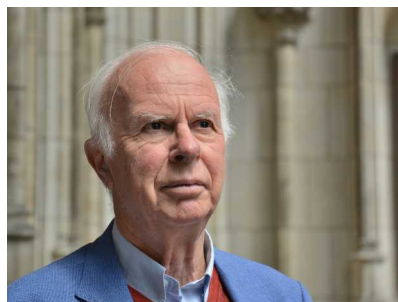
Viermaal was er een bijeenkomst van een afvaardiging van het bestuur met de vrijwilligers en de straatpastor.

Samenstelling bestuur

Het bestuur was op 31 december 2017 samengesteld uit de volgende personen: Jan G. Vorstman, voorzitter, Maarten van den Oord met portefeuille vrijwilligers, Bas van den Bouwhuijsen, Gerard van Etten, Andrew de Vries en Geertjan van Rossem, die zich steeds liet vertegenwoordigen door diaken Vladimir Palte.

Bas van den Bouwhuijsen is per 1 januari 2018 gestart als penningmeester. Maarten van den Oord verving Jan G Vorstman als voorzitter tijdens diens verblijf in het buitenland en is bereid gevonden na het vertrek van Jan het voorzitterschap op zich te nemen. De bisschop heeft met deze benoeming ingestemd. Gerard van Etten startte als secretaris.

Het bestuur is blij dat Andrew de Vries na enkele vergaderingen meegedraaid te hebben heeft besloten definitief tot het bestuur toe te treden. Daarmee wordt het gat enigszins gevuld dat Jan G Vorstman achterlaat nu hij na twee termijnen het bestuur verlaat. Het straatpastoraat is Jan dankbaar voor zijn inzet in soms roerige tijden. Zijn motto was dat 'het niet om ons (als bestuur) gaat maar om de mensen van de straat'. Die betrokkenheid heeft hij steeds ten toon gespreid en is een motto om als bestuur steeds voor ogen te houden.

Jan G Vorstman

Andrew de Vries

De Nieuwsbrief kon vier maal verschijnen. Met bijdragen van de straatpastor, vrijwilligers en verhalen van de straat werd getracht een beeld te geven van het werk van het straatpastoraat in 's-Hertogenbosch en de ontwikkelingen binnen de organisatie. In Dorien Kortooms vonden we een vrijwilliger die het drukken en verspreiden van de nieuwsbrief op zich nam. Frans Hoppenbrouwers tekende ook dit jaar weer voor de opmaak van de nieuwsbrief. Voor het bestuur is de nieuwsbrief zowel wat betreft inhoud, vorm en verspreiding een blijvend punt van aandacht. Versterking van de redactie met een professionele vrijwilliger is gewenst.

Huisvesting

Vanaf het begin heeft het bestuur zich afgevraagd of de ruimte bij de Annakerk wel de meest geschikte locatie is voor de zetel van het Straatpastoraat. Regelmatig werd gehoord dat de afstand tot het centrum te groot is. Het aantal mensen dat naar het wekelijkse spreekuur kwam was beperkt en naar de zaterdagse viering kwam slechts een vast aantal bezoekers. Het bestuur is zich in 2017 gaan oriënteren op een andere locatie. Deze kwam in beeld toen het kapucijnenklooster aan de Van der Does de Willeboissingel werd overgenomen door de franciscanen. In juni is stadsklooster San Damiano met bewoners uit verschillende franciscaanse geledingen werkelijkheid geworden. Gezien hun affiniteit met de zorg voor dak- en thuislozen, die ook al gestalte kreeg in de persoon van Hans van Bommel, zou een samenwerking met hen voor de hand liggen. In 2018 werden een aantal gesprekken gevoerd over de mogelijkheid om het straatpastoraat een plek te geven in het stadsklooster. Op 1 december is dit werkelijkheid geworden. De straatpastor heeft er een kamer waar ze zelfs kan overnachten als de trein naar huis niet meer zou rijden. Op donderdagmiddag staan een wachtkamer en spreekkamer ter beschikking. Op zaterdag is er ruimte in het Franciscushuis en wordt er gevierd in de Pio kapel. Het is voor alle partijen nog aan elkaar wennen. Vooral is te hopen dat de dak- en thuislozen de weg vinden naar deze nieuwe stek.

Stadsklooster San Damiano

foto: KN/Jan Peeters

Het Straatpastoraat.

Pastor

De Straatpastor Lianne van Oosterhout geeft het Straatpastoraat Den Bosch een gezicht. Zij maakt contact met de dak- en thuislozen op de plaatsen waar je hen kunt treffen, Het Inloopschip, opvang van de verslavingszorg en de voorzieningen waar ex-daklozen een permanent onderkomen hebben. Steeds vaker voert Lianne deze gesprekken op straat omdat het daar rustiger is dan in de opvang.

Iedere donderdag (met uitzondering van de vakantiemaand) hield de straatpastor spreekuur op de Boschmeersingel. De eerste maanden van het jaar was het aantal bezoekers laag. Dit komt mede door de werkwijze van Lianne die minder dan de vorige straatpastor mensen uitnodigt naar het spreekuur te komen, maar meer meteen het gesprek aangaat. Aan het einde van het jaar trok het aantal bezoekers voor het spreekuur aan.

Op zaterdag vonden de wekelijkse vieringen in de kerk plaats. Met inzet van Embregt Wever en Hans van Bommel ofm hebben de vieringen altijd doorgang kunnen vinden en was gewaarborgd dat Lianne ook weekenden vrij kan zijn. Ook hier was het aantal bezoekers niet groot. Opvallend is dat er weinig daklozen naar de viering kwamen. Daarentegen bezocht een vaste groep bezoekers uit de buurt van de kerk de vieringen evenals een aantal vrijwilligers van het straatpastoraat. Vrijwilliger Ton nam wekelijks de kostertaken voor zijn rekening. Hij heeft besloten niet mee te verhuizen naar de nieuwe locatie. We zijn dankbaar voor zijn inzet.

Lianne in een viering

Naast de vieringen in de Annakerk was Lianne aanwezig bij de vieringen die de werkgroep Zin in Schip organiseerde in het Inloopschip. Met Ds Ruud Stiemer die vanuit de PKN een aantal uren

beschikbaar heeft voor het Inloopschip is de straatpastor in gesprek over de mogelijkheid om vaker een viering of bezinningsmoment aan te bieden in het Inloopschip.

Ook ging Lianne voor in een afscheidsviering die plaats vond in de Loods voor een overleden bezoeker van het Inloopschip. Ze merkte daarbij op dat het hartverwarmend is dat er zoveel medewerking is vanuit de Loods en dat het mooi is te zien hoe betrokken mensen van de straat op elkaar zijn. Ondanks de grote verschillen in persoonlijkheid en de botsingen die dat met zich meebrengt. In de week voor Kerstmis ging zij eveneens voor in een afscheidsviering.

Op 1 november 2018 kreeg Lianne van Oosterhout een vaste aanstelling als straatpastor voor drie dagen in de week. Zij komt tot de conclusie dat het aantal uren te laag is om aan alle vragen te voldoen. Het ziet ernaar uit dat de financiële situatie van het straatpastoraat de komende jaren zodanig is dat het verantwoord is de aanstelling op te hogen naar 32 uur zodra Lianne haar studie heeft afgerond. In 2019 zal de studie voltooid zijn.

Na een jaar volop werken geldt voor Lianne nog steeds wat zij vorig jaar na een maand schreef: *'Het werk als straatpastor van Den Bosch bevalt mij goed. Geregeld fiets ik aan het eind van mijn werkdag terug naar huis met het gevoel dat ik erg veel van mijn werk houd. De vreugde in mijn werk zit hem in de ontmoetingen met de mensen van de straat.'* In een gesprek voor de nieuwsbrief van december 2018 voegde ze eraan toe:

'Ik kan me niet voorstellen dat ik het werk niet meer leuk zou vinden, of dat ik uit zou kijken naar een andere stad. Ik voel me thuis in Den Bosch. Toch geeft het rust dat er een scheiding is van woon- en werkplaats. Want zodra je op straat komt, ben je aan het werk. Veel ontmoetingen en gesprekken spelen zich buiten af. Ik constateer dat het druk is in het Inloopschip en dat er vaak wordt geloot voor een slaapplek. De reden lijkt vooral de geringe doorstroming vanwege de schaarste aan sociale huurwoningen. Daarom vinden gesprekken nogal eens op straat plaats, wat, nu het kouder wordt, ook voor mij als straatpastor een uitdaging wordt.'

Het contact met de mensen van de straat is het belangrijkste werk van de straatpastor. Het bezoeken van mensen die inmiddels een huis hebben gevonden, maar wel behoefte hebben aan ondersteuning schiet er daardoor vaak bij in. Lianne zou de zorg voor deze groep graag overdragen aan vrijwilligers. Er wordt onder andere gekeken of er vanuit de werkgroep diaconie van de St. Jan ondersteuning gegeven kan worden. Het zal duidelijk zijn dat een vrijwilliger affiniteit moet hebben met dak- en thuislozen.

De gemeente 's-Hertogenbosch heeft met het straatpastoraat een overeenkomst gesloten. De straatpastor is 6 uur per week in en om het Inloopschip aanwezig in de verwachting dat de aanwezigheid kan helpen om het veiligheidsgevoel in de buurt te vergroten en de overlast te beperken. Aan deze verplichting is ruimschoots voldaan. In een aantal gevallen heeft de straatpastor door haar aanwezigheid gemoederen kunnen sussen.

Binnen het beperkte aantal uren moet er ruimte gevonden worden voor aandacht voor de vrijwilligers en organisatorische zaken. Ook contact met collega's wordt door het bestuur gestimuleerd. In oktober 2018 bezocht zij haar collega en het inloophuis in de Catharinakerk in Eindhoven.

Met bestuurslid Andrew de Vries stelde zij profielen op voor de verschillende groepen vrijwilligers die het straatpastoraat kunnen ondersteunen. Op verzoek van de vrijwilligers verzorgde zij samen met Lucia Basemans twee bijeenkomsten over Bijbelverhalen.

En natuurlijk moest ook de nodige tijd besteed worden aan de verhuizing naar het stadsklooster.

Op 1 december vond de eerste viering plaats in de Piokapel. Op 22 december was er een feestelijk samenzijn na de viering waarin de overgang werd geaccentueerd en meteen afscheid is genomen van Jan G Vorstman als voorzitter. De Franciscanen trakteerden de aanwezigen na de viering op salades en fruit waarmee een genoeglijk samenzijn extra feestelijk werd.

Vrijwilligers.

Dankzij de inzet van de vrijwilligers van het Straatpastoraat kon gedurende het jaar 2018 de continuïteit van spreekuren en zaterdagse diensten worden gegarandeerd.

Zoals reeds gememoreerd waren Embregt Wever en Hans van Bommel bereid om bij toerbeurt voor te gaan in de viering op zaterdag.

Het aantal vrijwilligers bleef praktisch gelijk, maar blijft een kwetsbare groep om er alle beurten voor gastvrouw en gastheer mee op te vullen. Uitbreiding met vrijwilligers die in samenwerking met de pastor huisbezoeken voor hun rekening kunnen nemen of organisatorische zaken willen uitvoeren (nieuwsbrief, PR, fondsenwerving) blijft gewenst. In de wekelijkse nieuwsbrief van de parochie is een oproep gedaan om vrijwilliger te worden.

In 2018 zijn op verzoek van de vrijwilligers twee middagen rond de bijbel verzorgd door Lianne en Lucia.

Scholing van vrijwilligers is niet aan de orde geweest, maar is een punt van aandacht voor volgende jaren, zeker als er nieuwe vrijwilligers komen.

Straatpastor en bestuur concludeerden dat door de terugloop van het aantal pastoranten tijdens het spreekuur op donderdag de inzet van meerdere vrijwilligers op die dagen soms geen meerwaarde heeft.

Op de nieuwe locatie is het de bedoeling dat maximaal twee vrijwilligers per keer aanwezig zijn zodat er werkelijk aandacht voor de bezoekers kan zijn.

De diensten op zaterdag trokken een beperkt doch trouw aantal bezoekers, en wel hoofdzakelijk uit de buurt. En uit de vrijwilligersgroep De hoop is dat door verplaatsing dichterbij het Inloopschip het aantal mensen van de straat zal toenemen. De vrijwilligers blijven natuurlijk van harte welkom en zijn ook nodig om de ontvangst en de nazit in goede banen te leiden.

De verhuizing naar Stadsklooster San Damiano is een verandering waar de vrijwilligers aan moesten wennen. Zij waren bang dat de eigenheid van het straatpastoraat zou ondersneeuwen door de franciscaanse aanwezigheid. In gesprekken en met een rondleiding in het klooster is deze vrees weggenomen. Het bestuur is blij dat de meeste vrijwilligers de stap naar de Does de Willeboissingel mee hebben willen zetten.

Als dank voor hun inzet werd de vrijwilligers een toneelvoorstelling met en over daklozen aangeboden van Adelheid Roosen. Helaas voldeed de voorstelling niet aan de verwachtingen van de meeste vrijwilligers. Als eindejaar attentie ontvingen zij het boek Verhalen van de Straat.

Financieel verslag 2018

Het financieel jaarverslag geeft een toelichting op de rekening en verantwoording van het jaar 2018 en de begroting 2019 in de navolgende pagina's.

Inkomsten

De totaal inkomsten bedroegen €80.207

In 2017 kondigde één van onze belangrijkste structurele subsidiënten, veelal zustercongregaties, aan om de subsidie te beëindigen. Daarnaast bleek een tweetal andere subsidiënten hun subsidies enigszins te verlagen. In 2018 bleek de verwachte neergang van structurele subsidies minder door te zetten dan verwacht en mochten we ons zelfs verheugen in een verhoging van de subsidie door een van de congregaties. Ook ontvingen we meerdere incidentele subsidies.

De gemeente 's-Hertogenbosch gaf een bijdrage voor de aanwezigheid van de straatpastor in het Inloopschip.

Op 4 oktober 2018 lanceerde het Kansfonds een nieuw fonds om inloophuizen en het straatpastoraat bij te staan. Veel fondsen subsidiëren wel activiteiten maar geen doorlopende exploitatiekosten, terwijl huisvesting en personeelskosten meestal 90% van de begroting uitmaken. Kansfonds kwam dit probleem steeds vaker tegen en deed daarom onderzoek naar de financieringsproblemen. De uitkomst leidde tot de oprichting van het Franciscusfonds. Uit de bijeenkomsten van het fonds blijkt dat veel inloophuizen en straatpastoraten zeer geholpen zijn met dit fonds. Ook het straatpastoraat den Bosch heeft voor 2018 en 2019 de toezegging dat het exploitatietekort door het fonds wordt gedekt.

Verder ontvingen wij in het eerste half jaar ziektegeld voor Julia Hoppenbrouwers.

Een collecte in de Lukaskerk en een aantal giften leverden een aardig bedrag op.

De huisvestingskosten werden geschonken door de Mariaparochie. Met de verhuizing naar San Damiano vervalt deze bijdrage. De parochie heeft wel toegezegd zich sterk te maken voor collectes in de kerken.

Pogingen om via "Vrienden van het Straatpastoraat den Bosch" een extra subsidiestroom van kleine giften te genereren kwamen ook in 2018 niet van de grond. De expertisebijeenkomsten

die het Franciscusfonds organiseert zijn er mede opgericht om van elkaar te kunnen leren hoe je gelden kunt binnenhalen.

Uitgaven

De totale uitgaven in 2018 bedroegen €75.573.

Hierbij moet worden opgemerkt dat voor 2018 extra kosten werden verwacht in verband met verdere re-integratie van de straatpastor dan wel stopzetting van haar contract. Doordat vervroegde WIA werd toegekend vielen de loonkosten in 2018 minder hoog uit dan begroot. Ook omdat de nieuwe straatpastor nog geen 32 uur in dienst kon komen vanwege haar studie.

Het jaar is positief afgesloten waardoor het Franciscusfonds niet heeft hoeven bijspringen.

Prognose 2019 en 2020

Voor 2019 wordt een tekort verwacht van ruim €3.000. Naar verwachting zijn er extra investeringen nodig voor het werven en breder inzetten van vrijwilligers. Verder dalen de salariskosten, omdat er in 2018 tijdelijk 2 straatpastores in dienst waren. Na een kleine opleving van de subsidies in 2018 wordt er voor 2019 weer een daling verwacht.

Het daadwerkelijk tekort in 2019 zal gedekt worden door het Franciscusfonds.

In het derde kwartaal van 2019 is de verwachting dat het contract Lianne van Oosterhout wordt omgezet van 24- naar 32-uur. Dit heeft te maken met haar geplande afstudeerdatum en de initiële bedoeling om een straatpastor voor 32 uur te kunnen inzetten. Voor 2020 is er daarom een significante stijging in de loonkosten. Samen met een verdere verwachte daling van de subsidies leidt dit tot een tekort van ruim €11.000.

Het Straatpastoraat Den Bosch heeft als kerkelijke instelling de ANBI-status. Dit betekent dat een gift aan het Straatpastoraat Den Bosch aftrekbaar is voor de belasting.

Wij danken alle donateurs – groot of klein - van harte dat ze het werk van het Straatpastoraat ook in 2018 weer mogelijk hebben gemaakt en hun steun ook in 2019 zullen vervolgen. Ook onze vrijwilligers willen wij bedanken voor hun inzet die ons in staat stelt de kosten binnen de perken te houden.

Maart 2018

Straatpastoraat Den Bosch

REKENING EN VERANTWOORDING 2018

(Bedragen afgerond in €)

	Realisatie 2018	Realisatie 2017
INKOMSTEN		
Subsidies	€ 70.324	€ 67.729
Nationale Ned (i.v.m. ziekte pastor)	€ 10.444	€ 18.675
Rente spaargeld	€ 1	€ 59
TOTAAL INKOMSTEN	€ 80.769	€ 86.463
UITGAVEN		
<i>Totaal personeelskosten</i>	<i>€ 61.398</i>	<i>€ 61.212</i>
Kosten liturgie en pastoraat		
* projectkosten	€ 1.056	€ 200
* representatiekosten	€ 29	€ 0
* benodigdheden pastoraat	€ 244	€ 625
* reiskosten	€ 48	€ 0
* benevolentiegelden	€ 1.650	€ 790
* Vincentiusgelden	€ 879	€ 488
<i>Totaal kosten liturgie/pastoraat</i>	<i>€ 3.905</i>	<i>€ 2.103</i>
Huisvestingskosten	€ 5.910	€ 5.900
Kantoorkosten	€ 301	€ 1.206
Algemene kosten		
* administratiekosten	€ 3.394	€ 2.043
* lidmaatschap	€ 175	€ 0
* bankkosten	€ 402	€ 378
<i>Totaal algemene kosten</i>	<i>€ 3.971</i>	<i>€ 2.421</i>
TOTAAL UITGAVEN	€ 75.484	€ 72.842
TEKORT (-) / OVERSCHOT (+)	€ 5.284	€ 13.621

Straatpastoraat Den Bosch

BEGROTING 2019 & 2020

(Bedragen afgerond in €)

INKOMSTEN	2020	2019
Subsidies	€ 55.000	€ 57.000
Rente spaargeld	€ 0	€ 0
TOTAAL INKOMSTEN	€ 55.000	€ 57.000
UITGAVEN		
<i>Totaal personeelskosten</i>	<i>€ 46.000</i>	<i>€ 39.000</i>
Kosten liturgie en pastoraat		
* projectkosten	€ 2.000	€ 3.000
* kosten liturgie	€ 200	€ 200
* representatiekosten	€ 100	€ 100
* benodigheden pastoraat	€ 2.400	€ 2.400
* reiskosten	€ 300	€ 300
* benevolentiegelden	€ 2.000	€ 1.800
* Vincentiusgelden	€ 1.000	€ 1.000
<i>Totaal kosten liturgie/pastoraat</i>	<i>€ 8.000</i>	<i>€ 8.800</i>
Huisvestingskosten	€ 6.000	€ 6.000
Kantoorkosten	€ 1.450	€ 1.450
Algemene kosten		
* administratiekosten	€ 3.275	€ 3.275
* lidmaatschap	€ 175	€ 175
* bankkosten	€ 450	€ 450
<i>Totaal algemene kosten</i>	<i>€ 3.900</i>	<i>€ 3.900</i>
<i>Kosten onvoorzien</i>	<i>€ 1.000</i>	<i>€ 1.000</i>
TOTAAL UITGAVEN	€ 66.350	€ 60.150
TEKORT (-) / OVERSCHOT (+)	-€ 11.350	-€ 3.150

Straatpastoraat van maand tot maand, verslag van straatpastor Lianne van Oosterhout

Januari

In januari hadden we een bijzondere activiteit, het jaarlijkse vrijwilligers uitje. We zijn met de vrijwilligers naar de kerststal geweest in de st. Jan en daarna hadden we een gezellige high tea. g. Vrijwilligers zijn belangrijk voor het straatpastoraat, zonder hen zou het straatpastoraat niet kunnen draaien. Ik ben dan ook dankbaar en blij voor de geweldige inzet die vrijwilligers leveren. Ze maken het mede mogelijk dat er een spreekuur en een viering kan zijn. Daarnaast bezoeken ze trouw mensen op die voorheen op de straat leefde, nu een onderkomen hebben maar nog steeds geïsoleerd leven. Behalve dit bestaat het pastoraat ook uit een hele boel kleine dingen, zoals de vraag om even een brief aan een advocaat te schrijven. Soms duurt de doorverwijzing naar de reguliere hulpverlening te lang. Het is dan erg fijn om naar een vrijwilliger door te verwijzen, die het tijdig oppakt zodat grotere problemen voorkomen kunnen worden.

Want het is januari en dan wil je niet op straat staan. Je wilt het niet maar het gebeurt toch. Iemand was deze maand uit het inloopschip gezet. Het is zo geregeld dat die dan naar de drugsopvang kan. Omdat deze persoon nog niet verslaafd was en dat graag zo wou houden, durfde hij het verblijf op de drugsopvang, waar drugsgebruik is toegestaan, niet aan. Januari, koud en geen plaats om heen te gaan. Na een week mocht deze persoon weer komen praten op het inloopschip en vroeg of ik mee wilde naar het gesprek. Het gesprek begon met de vraag wat hij graag zou willen en dat werd keurig opgeschreven. Er werd hem verteld dat er regels waren en hij zegt zich er geheel aan te willen houden. Ik dacht dit gaat goed, hij slaapt weer binnen. Maar dit bleek een beleefde opening van het gesprek te zijn, want meteen daarna kreeg hij te horen dat hij niet welkom is. Dus hij moet vertrekken en ik help hem met zijn tassen. En zo sta je samen opeens voor het inloopschip, met de vraag 'wat nu?' Maar ook met een overdonderd gevoel compleet niet serieus genomen te zijn. De communicatie, de wijze waarop dit gesprek gegaan is had anders gekund. Het voelde voor deze persoon als kwetsbaar openstellen om een trap na te krijgen. Dit is voor mij een voorbeeld wat het straatpastoraat is. Naast iemand staan. Ook al is het donker, koud en is er niet meteen een oplossing voor handen. Hij stond er niet alleen. Het niet alleen staan geeft ook mogelijkheden om boosheid en teleurstelling te uiten zodat er daarna ruimte ontstaat om hard op na te denken over de vraag 'wat nu?' en 'waar ben ik veilig?'. Als straatpastor ben je op dat moment even een veilige haven, een rustpunt in de stormende zee.

Februari

En toen was ik ineens straatpastor in Oeteldonk. Ik heb het natuurlijk over carnaval. Dat is de meest opvallende gebeurtenis in februari. Ook de mensen van de straat hebben er mee te maken. Sommigen houden er echt van en hebben maanden van te voren al gespaard. De voorpret die er al weken van te voren is maakt dit tot een feest van onschatbare waarde. Maar uiteraard niet voor iedereen. Er is ook een groot aantal mensen van de straat die er niet van houdt. Hierover doorpratend blijkt er een gevoel onder te zitten van eenzaamheid (niemand hebben om carnaval mee te vieren) en van uitsluiting (niet te middelen hebben om mee te kunnen doen). Ondanks dat de hele stad op zijn kop lijkt te staan, gaat het leven gewoon door. Ook tijdens de carnaval gaat de telefoon omdat er mensen overlijden. Een van onze mensen, waar een vrijwilligster regelmatig op bezoek kwam, is in deze carnavalsweek overleden. Hiervoor is geen herdenkingsdienst

geweest, want de familie koos ervoor om afscheid te nemen en haar te begraven in het land van herkomst. In zo geval maak ik in onze eigen viering ruimte om stil te staan bij haar overlijden.

Maart

Ik ben dan net vier maanden straatpastor, wat betekend dat er nog steeds tijd gaat zitten in kennismaken. Deze maand bijvoorbeeld met een van de wijkteams. Het is de bedoeling dat ik als straatpastor mensen doorverwijs naar de hulpverlening. Dat werkt in iedere stad anders. Om de mensen naar de juiste plaats door te verwijzen was in het begin een zoektocht. En nog steeds is het niet altijd makkelijk. Soms omdat mensen overal tussen wal en schip lijken te vallen, maar meestal omdat de mensen te teleurgesteld zijn in de lange hulpverleningstrajecten die ze al gehad hebben. Het straatpastoraat werkt met beschadigde mensen en pogingen tot bemiddeling werken beter als je de instanties en de mensen die er werken persoonlijk kent.

Een ander voorbeeld was de kennismaking bij 't Ankertje, het sociaal restaurant van Den Bosch. Ik had er al een paar keer meegegeten, maar deze maand was ik ook bij een vergadering van de gastvrouwen en heren om uit te leggen wat het straatpastoraat is. Deze contacten zijn waardevol. Het is afgelopen jaar weleens voorgekomen dat ze eerder van schrijnende gevallen hoorden als ik. Mensen stappen eerder een sociaal eetgelegenheid binnen dan een kerk en ondanks dat ik veel op straat te vinden ben, kan ik niet overal tegelijk zijn. Deze persoon hebben ze naar mij doorverwezen.

Dit raakt meteen een probleempunt in het straatpastoraat. Het is lastig om binnen de 24 uur die ik werk, zowel te zorgen voor bekendheid als daarnaast kwaliteit te leveren die de bekendheid ten goede komt. Ik blijf streven om het meeste van mijn tijd te stoppen in de mensen waarvoor ik pastor ben. Tegen het einde van dit jaar begin ik te merken dat de mensen van de straat elkaar door verwijzen naar het straatpastoraat. Gelukkig hoeft je als pastor het niet allemaal alleen te doen. Behalve geven is het straatpastoraat soms ook ontvangen. Ik stond deze maand op straat op een plaats waar veel daklozen langs komen. Ik stond er te praten met iemand. Toevallig kwam de een na de ander langs en sprak ik zo vijf mensen achter elkaar. Een van hen ging een kop koffie pakken op de opvang, om ook even warm binnen te zitten. Hij valt even stil en zegt dan "is het niet koud voor jou zo de hele dag op straat?". Dit is iets wat ik zeker in het jaarverslag vermeld wil hebben. Op straat is zorg voor elkaar. Ik zie mensen hun laatste beetje shag met elkaar delen. Ondanks dat ze zelf veel problemen hebben staan ze er voor elkaar. Soms op een wijze waar mensen die 'normaal' mee draaien in de maatschappij er nog iets van kunnen leren.

April

Het wordt Pasen! Dat viert het straatpastoraat in de eigen viering, die niet heel druk bezocht was, en op het Inloopschip waar ik aanwezig ben als Zin Spirit de paasviering houdt. Maar er zal geen Pasen zijn zonder dat het eerst ook Goede Vrijdag is. De dag ervoor, op witte donderdag hoorde ik dat het lichaam van een van de daklozen was gevonden nadat hij vermoord was. Ik had deze man slechts één keer gezien, dat was op mijn spreekuur en toch is het voor mij het meest aangrijpende wat ik dit jaar heb meegemaakt als straatpastor. Hij is slechts 32 geworden. Deze gebeurtenis gaf veel onrust bij de dak- en thuislozen. Het was het gesprek van de dag, vooral bij degenen die hem niet of nauwelijks kenden. Het was een Poolse man, die een enkeling wel eens gezien had, maar geen hele bekende in het daklozen wereldje. De mensen die hem wel kenden reageerden vooral met meer en steviger drinken dan normaal. Pas na drie maanden werd hier over gepraat en inmiddels waren er verdachten opgepakt, ook afkomstig uit het daklozen circuit.

In deze periode ben ik een aantal keer op de jongeren opvang geweest. Ik had met de begeleiding afgesproken wat de beste tijd was voor mijn aanwezigheid maar telkens trof ik niemand aan. Hierdoor heb ik besloten om voorlopig geen tijd te investeren aan aanwezigheid op de jongerenopvang.

Mei

Ook de maand mei had een ingrijpende gebeurtenis waar veel over gepraat werd. Een van de daklozen zocht een plaats om te slapen in een parkeergarage. Daar is het rolluik naar beneden geklapt en is hij ertussen gekomen. Te nauwer nood heeft deze man het overleefd maar is nu voor de rest van zijn leven blind. Deze man was een vrij vogel en zit nu vooral tijd binnen. Behalve zijn gezichtsvermogen, en een aangetaste spraak heeft hij ook zijn vrijheid verloren. Dit is een van de mensen die om de week bezocht wordt door een van onze vrijwilligers en dat is hard nodig. Juist nu heeft hij iemand nodig die trouw blijft als alles weg valt en het plotsklap duister is. Het blijft nog even in de afscheidsstemming want ook in deze maand hebben we in een viering definitief afscheid moeten nemen van Julia, mijn voorgangster. Al blijven we natuurlijk voor haar bidden en het beste toe wensen.

Deze maand vonden de eerste twee van in totaal vier bijeenkomsten rondom de Bijbel plaats. Het was een korte Bijbelcursus voor vrijwilligers. Heel bijzonder eraan vond ik dat deze door de vrijwilligers zelf was aangevraagd. Ik was net straatpastor en ik vroeg; Wat kan ik voor jullie doen? Het antwoord was "Een Bijbelcursus". Door deze interesse en mijn eigen enthousiasme voor de Bijbel zijn het erg mooie avonden geworden. Het mooie eraan was dat doordat je samen bezig bent met de Bijbel de vrijwilligers ook op een andere manier leert kennen, en ze ook met elkaar vertrouwd worden. Omdat er wijsheid en levensvisie gedeeld kunnen worden. Een aanbod aan vrijwilligers voor geloofsinspiratie zou daarom voor volgend jaar voor herhaling vatbaar kunnen zijn.

Juni

In deze tijd moest ik leren wat het straatpastoraat in de zomer is. Mijn stages waren allemaal in de wintertijd, en ook nu was ik in november begonnen waardoor dit mijn eerste zomer was als straatpastor. In het begin van deze maand was ik even mijn draai kwijt. De opvangen waren leeg en de mensen zaten niet in de parken en op andere vaste plekken en in de steegjes. Er was nieuw beleid van de gemeente gekomen dat er niet meer gedronken mag worden op bepaalde plaatsen en hier werd streng op gecontroleerd. Het duurde even voordat ik de nieuwe hangplekken had gevonden. Daarnaast is er gemeentebeleid waardoor steeds meer mensen, ook die op de daklozen opvang slapen, overdag werken. Hierdoor ging ik steeds vaker in de avonden werken en dat ging goed. Iets wat ik nog steeds geregeld doe. Het wordt erg gewaardeerd dat de straatpastor er niet alleen van 9- 18.00 uur is, maar juist in die lege avonden er is voor een praatje. Een bijzondere gebeurtenis was deze maand het Suikerfeest dat op het inloop schip in samenwerking met Zin Spirit georganiseerd werd. Samen allerlei zoetigheid eten werkt verbindend. Ik heb het als een hele bijzondere warme sfeer ervaren.

Juli

Ondanks dat het overdag niet druk was op het Inloopschip was het voor de nacht overvol. Bijna iedere dag werden er een aantal mensen uitgeloot voor een slaapplek. Dit betekende dat ze

moesten gaan slapen bij Novadic(verslaafdenopvang). Het telkens niet weten waar je die nacht slaapt gaf veel stress bij de mensen. Daarnaast zag ik een vermoeidheid bij mensen die werken en op het Schip slapen. Deze mensen komen na een dag werken moe thuis. Het hebben van een plaats waar je even tot jezelf kan komen werd dan nog meer als anders gemist. Het Inloopschip is een plaats waar de hele tijd veel prikkels zijn en soms een voelbare spanning. Deze gevoeligheid voor spanning en prikkelbaarheid werd vergroot door het slechte slapen. In deze maanden kwam ik geregeld mensen tegen die aangaven net drie, vier uurtjes te hebben geslapen. De zomertijd is een tijd waarop veel mensen buiten zijn. Ook jongeren. In de parken kwam ik dan niet vaak de daklozen tegen die ik normaal sprak. Ik kwam er wel jongeren tegen. Ik kreeg contact met een van hen die op een opvang van SMO slaapt. Terwijl we zaten te praten in het park komen er andere jongeren bij. Via die jongeren leerde ik ook weer nieuwe jongeren in moeilijke situaties kennen. Daar waar het eerst niet lukte op de jongerenopvang, liepen de contacten nu vanzelfsprekend. Het waren los- vast, spontane ontmoetingen zonder afspraken. Jammer genoeg zijn deze contacten weer wat verwaterd in de winterperiode. Ik ben benieuwd of en hoe dat terug komt de komende zomer.

Augustus

We hadden een mooie zomer. Dat is fijn voor een straatpastor want ik heb dan minder zorg voor mijn buitenslapers. In de zomer is het makkelijker om buiten te slapen, toch zou een gehele onbezorgdheid ook niet op zijn plaats zijn. Zomer of winter buitenslapen blijft zwaar en ik zie veel alcohol gebruik om deze situatie het hoofd te kunnen bieden.

Het aantal buitenslapers wisselde snel. Dit had verschillende oorzaken. Een aantal ervan hebben het roer omgegooid en zijn van de straat af en gaan werken. Het gaat nu goed met ze. Zo goed dat als ik het veranderingsproces niet had mogen meemaken ik ze misschien niet meteen herkend zou hebben als ik ze toevallig was tegen gekomen. Voor een aantal buitenslapers werd het roer omgegooid, onvrijwillig bijvoorbeeld door arrestaties door de politie. Ook dat is een manier waarop mensen van de straat verdwijnen. Daarnaast was er geregeld een tijdelijke dakloze. Vooral veel bewoners van het Hostel hebben tijdelijk een andere onderkomen moeten zoeken. Veelvuldig kwam ik verhalen tegen over schorsing op het Hostel. De reden voor de schorsing die ze mij vertelden deden mijn wenkbrauwen fronsen. Het waren geregeld, naar mijn idee, geen geldige redenen om iemand te schorsen. Natuurlijk kreeg ik ook verhalen waarbij het gedrag van de geschorsten niet toelaatbaar was. Die verhalen zaten er ook tussen, maar er waren veel verhalen die een ander geluid lieten horen. Nu kan het zijn dat er niemand niet eerlijk is over de reden van schorsing, maar de veelvuldigheid van deze verhalen deden mij vermoeden dat er meer aan de hand was. Dit vermoeden werd versterkt door verhalen van mensen die niet zelf geschorst waren maar het bij een ander zagen gebeuren en daar verontwaardigd over waren. Ik vind dit een zorgelijke situatie want de inpakt van een schorsing kan nog weleens onderschat worden.

Een andere belangrijke gebeurtenis deze maand is dat een van de daklozen het land is uitgezet; terug naar land van herkomst. Deze man had hier geen recht op hulp, maar had dat wel degelijk nodig. Hij had beschermd moeten worden tegen zichzelf. In het land van herkomst krijgt hij de hulp ook niet, en hij heeft geen vrienden of familie om naar terug te keren. Deze man kon het land uitgezet worden wegens een nieuwe wet. Als er aangetoond kan worden dat hij overlast blijft bezorgen dan kunnen mensen binnen de EU terug gestuurd worden naar land van herkomst. Deze man heeft inderdaad veel boetes gehad. Een groot aantal daarvan kreeg hij omdat hij dakloos was en dus buiten sliep; het

ongeoorloofd ophouden op plaatsen. Eens stond ik op straat met hem te praten en de toezichhouders kwamen eraan. Ze vroegen mij of ik hulp nodig had. Ik gaf aan van niet, waarop ik de vraag krijg of ik het zeker weet. Ik leg daarop uit dat ik de straatpastor ben en dat er inderdaad wel wat hulp met vertalen kan gebruiken omdat mijn Pools niet zo best is. Lachend vertrekt de stadswacht maar ik vond het een situatie met vooroordelen naar deze man. Hij deed niets en de situatie was niet zo dat het eruit zag alsof ik ergens van gered moet worden.

September

Vakantie

Oktober

Drukker dan ooit. Drie weken vakantie betekend een opstapeling van drie weken werk. En daarnaast de 'gewone' crisissituaties die een straatpastor tegen komt. Zoals een vrouw die met haar moeder van eind 70 op straat komt te staan omdat ze niet meer op het Inloopschip kunnen verblijven.

Ondanks dat ze het daar zelf naar gemaakt hadden was het wel een situatie waar de menselijke waardigheid in geding kwam. Ze waren beiden te kwetsbaar om nachten op straat door te brengen. Behalve praktisch doen wat mogelijk is, was het ook een situatie die daarna veel gesprek vroeg. Het helpen duiden van de gebeurtenissen en onderzoeken of er mogelijkheden zijn, ergens een basis of een lichtpuntje wat kan leiden naar een andere situatie.

In deze maand overleed een dakloze die zeer bekend was in het wereldje van de straat. Iedereen heeft wel eens ruzie met hem gehad en toch was hij ook bemind. Voor hem heb ik op de PUB (stichting Loods) een herdenkingsdienst gehouden. Het was een bijzondere gebeurtenis. Deze man had geen contact meer met zijn familie. De herdenking was respectvol en verbindend. Even waren wij zijn familie en we zullen hem missen. Het gemeenschapsbesef en het verdriet van gemis was voelbaar.

November

Op deze maand kijk ik terug als een maand van de wintervoorbereidingen. De buitenslapers hebben meer als in de mooie zomer maanden beschutting nodig tegen de kou en regen. Gelukkig heeft het straatpastoraat goede afspraken met en hulp van de Vincentiusvereniging. Hierdoor kunnen we daklozen voorzien met tenten, slaapzakken, kleding. November kende een aantal koude dagen. Van de daklozen hoor ik dat het niet de dagen zijn wanneer het vriest die koud zijn. Die vinden ze over het algemeen wel te doen. Het ergste vinden ze de dagen wanneer het niet vriest maar regent en waait. Het winter scenario (dat iedereen binnen mag slapen) is er nu voor de vrieskou. Misschien zou dit uitgebreid moeten worden.

November is natuurlijk ook de maand van Allerzielen. Op het Inloop schip is een mooie herdenking voor de overleden van afgelopen jaar. Omdat het straatpastoraat meer overledenen in dit jaar heeft gekend als alleen de mensen van het Inloopschip twijfel ik of ik niet zelf ook een Allerzielen dienst zal organiseren. Wegens de lage opkomst in de vieringen en het ontbreken van een signaal dat er behoefte aan is laat ik het voor dit jaar zitten. Ik neem de overleden en de herdenking aan hen mee in mijn privé gebedsleven en doe volgend jaar een nieuwe peiling of er behoefte aan is.

Om hier niet te veel aandacht aan te geven, heeft ook te maken met de aanstaande verhuizing van het straatpastoraat. Een verhuizing gaat niet vanzelf, waardoor de uren van mijn werkweken de afgelopen tijd verder dan normaal overschreden werden. Ook buiten 24 uur werk om, blijft gewoon niet alles haalbaar.

December

Per 1 december zijn we verhuisd naar de Franciscanen! We zitten nu in de binnenstad wat het makkelijker maakt om langs te komen. De locatie is perfect en de bezoekers zijn onder de indruk dat we gebruik mogen maken van zo'n mooie kerk. Ook voor mijzelf is het makkelijker dat mijn 'kantoor' dichterbij de plaatsen is waar ik als straatpastor moet zijn. Maar de vreugde over de locatie is niet alleen afhankelijk van de plaats en schoonheid van het gebouw. De vreugde zit vooral in de gastvrijheid waarmee de Franciscanen ons ontvangen. Bij de vorige locatie had ik het gevoel dat we in het gunstigste geval gedoogd werden. Bij de Franciscanen heb ik echt het gevoel dat we welkom zijn. Dat de mensen van de straat gewaardeerd worden. Ik ervaar een openheid, een gastvrijheid en een warmte naar de doelgroep en het straatpastoraat. Ik ben hier dankbaar voor en hoop dat de toekomst veel moois mag brengen in deze samenwerking.

December is ook de maand van de kerstmarathon, die dit jaar een etappe erbij kreeg omdat ik die week de uitvaart deed voor een dakloze vrouw. Daarnaast was er de gebruikelijke kerstviering op de Loods (vroeger het PUB, Pastoraal Uitzend Bureau), er was een viering op het Inloop schip door Zin-Spirit en onze eigen kerstviering. Daarbij wilde ik per se op eerste kerstdag op de opvang aanwezig zijn. Kerst is namelijk geen makkelijke tijd en roept bij velen herinneringen op aan complexe, pijnlijke familiesituaties. Juist dan moet je er als straatpastor zijn.

Het jaar eindigt natuurlijk met oud en nieuw. De appjes/ smsjes die ik kreeg met de beste wensen van mensen van de straat vond ik hart verwarmend. Erg schattig vond ik ook het appje dat ik die nacht kreeg waar 8 mensen voor de opvang staan en met z'n allen mij een gelukkig nieuwjaar toe wensen.

Ik ben dan een ruim jaar straatpastor. Ik kijk erop terug als een hectisch, intensief maar erg mooi jaar, waarin ik een weg met mensen heb mogen gaan. De eindejaar appjes die ik mocht ontvangen doen mij vermoeden dat er afgelopen jaar iets moois en goeds is ontstaan. Dat er na een jaar werk een basis ligt waarop kan worden voort gebouwd.

Lianne van Oosterhout